

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Baraskolan i Svedala kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av områdena undervisning, rektorns ledarskap samt trygghet och studiero. Syftet är att granskningen ska bidra till högre kvalitet där målet är en god utbildning i en trygg miljö.

Granskningen genomförs i 40 utvalda skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala skolenheter. Baraskolan i Svedala kommun ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 10 och 11 oktober 2017. Besöket genomfördes av Maria Nyman och Eva Bergenlöv. Under besöket intervjuades elever, lärare, elevhälsan och rektorn. Därutöver genomfördes lektionsobservationer.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av de granskade områdena. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Sammanfattande bedömning

På Baraskolan har Skolinspektionen granskat följande tre områden: undervisning, rektorns ledarskap samt trygghet och studiero. Skolinspektionen bedömer att de tre områdena sammantaget håller en *god kvalitet*, vilket är den högsta nivån av tre möjliga i Skolinspektionens regelbundna kvalitetsgranskning.¹

Skolinspektionen bedömer att undervisningen på Baraskolan, utifrån de aspekter som granskningen omfattar, i hög grad främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. Granskningen visar bland annat att undervisningen är strukturerad och att lektionerna innehåller en variation av olika moment och aktiviteter. Såvitt framgår av lektionsobservationer och intervjuer är lärarna bra på att anpassa undervisningen så att den är utmanande för eleverna oavsett kunskapsnivå. Eleverna ges också på olika sätt kontinuerlig återkoppling avseende sin kunskapsutveckling samt involveras i lärarnas utvärdering av undervisningens kvalitet.

Vidare visar granskningen att rektorn i hög grad har ett aktivt ledarskap som styr och utvecklar verksamheten i skolan. Rektorn kartlägger och analyserar behov av kompetensutveckling för lärare och övriga personalgrupper. Vidare främjar och deltar rektorn i lärares lärande och utveckling bland annat genom lektionsobservationer med efterföljande återkoppling till undervisande lärare. Granskningen visar också att rektorn är aktiv i arbetet med att utveckla utbildningen. Det sker en systematisk uppföljning och analys av skolans resultat genom bland annat nulägesbedömningar fyra gånger per år och mitterminskonferenser i vilka lärare och elevhälsa deltar. Vidare resursfördelar rektorn utifrån en kartläggning av verksamhetens behov samt omfördelar när det behövs. Vad gäller skolans arbete med jämställdhet så visar granskningen att rektorn delvis tar ansvar för att det bedrivs ett jämställdhetsarbete på skolan, men att rektorn i större utsträckning behöver arbeta strategiskt med jämställdhet genom att

¹ För mer information om Skolinspektionens bedömningar, se bilaga "Underlag för bedömning i inspektion 2018" i detta beslut.

bland annat sprida goda exempel mellan lärare och skapa ett gemensamt förhållningssätt på skolan.

Skolinspektionen bedömer slutligen att utbildningen på Baraskolan i hög grad utformas så att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det framgår av granskningen att det bedrivs ett aktivt arbete för att främja och upprätthålla trygghet och studiero för elever. Det framgår av intervjuer att skolmiljön är trygg för eleverna och att det finns ett medvetet arbete för att upprätthålla studieron. Vad gäller det förebyggande arbetet mot kränkande behandling framkommer det emellertid att det finns ett behov av att tydliggöra vad som är en kränkning för att skapa samsyn om när personal ska anmäla till rektor.

Identifierat utvecklingsområde

För att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom de områden som granskats bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande delar:

- Rektorn behöver arbeta strategiskt med jämställdhet genom att bland annat sprida goda exempel mellan lärare och skapa ett gemensamt förhållningssätt på skolan.
- Rektorn behöver tydliggöra vad som kan utgöra en kränkning och därigenom skapa kunskap och samsyn kring när personal ska anmäla till rektor.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens värderingar av de tre granskade områdena. Inom två områden finns utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat för att ytterligare höja kvalitén inom området.

I beslutet kan endast finnas ett utvecklingsområde per område, detta även om Skolinspektionen har identifierat flera delar inom området som kan utvecklas. Detta då utvecklingsområden syftar till att stödja skolan där det största behovet finns för utveckling.

Notera att Skolinspektionen kan identifiera ett utvecklingsområde även inom ett bedömningsområde som Skolinspektionen har värderat som välfungerande.

Bedömningsområdet undervisning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen på Baraskolan i hög grad främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven.

Samtliga observerade lektioner är strukturerade såtillvida att de har ett logiskt flöde där olika uppgifter och aktiviteter hänger ihop med varandra. Läraren skapar struktur och sammanhang i genomgångar och instruktioner om uppgifter är tydliga, liksom roller vid gruppaktiviteter. Samtliga observerade lektioner innehåller en varierad undervisning där lektionen inleds med en gemensam genomgång varefter eleverna får använda flera olika arbetssätt för att lösa uppgifterna och nå målet med lektionen. Under samtliga observerade lektioner är läraren aktiv i att stödja eleverna på olika sätt. Lärare ger i intervjuer flera exempel på strukturerade lektionsupplägg, dock framgår av lärarintervjuerna att det kan se olika ut hos lärare då det inte finns någon uttalad gemensam lektionsstruktur.

Vidare berättar intervjuade lärare hur de anpassar metoder och arbetssätt så att arbetet stimulerar eleverna, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Det ges exempel på åldersblandade arbetspass i läsning, elever som får arbeta med senare årskursers läromedel, öppna uppgifter utan tak och användning av material som kan anpassas till alla elever. Under samtliga observerade lektioner ger läraren uttryck för att hen värdesätter och visar respekt för elevers arbetsinsatser och eleverna ges talutrymme och uppmuntras att delta i samtal i grupp eller helklass. Rektorn och elevhälsan uppger i intervju att lärare på skolan överlag har höga förväntningar på och tilltro till elevers förmåga att lära.

Såväl i observationer som i intervjuer ser och hör inspektörerna exempel på att det i undervisningen ges återkoppling mellan elever och lärare angående undervisningens kvalitet och elevers lärande. Lärare ger i intervju exempel på utvärdering av undervisningen på klassråd, i utvecklingssamtal, i enkäter eller genom så kallade exit tickets. Vidare ges olika exempel på löpande återkoppling angående elevers kunskapsutveckling genom formativ bedömning i undervisningen, målböcker där eleverna utvärderar sig själva, till exempel veckans mål, samt individuell återkoppling när övriga elever har läsning.

Bedömningsområdet rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer att rektorn på Baraskolan i hög grad har ett aktivt ledarskap som styr och utvecklar verksamheten i skolan.

Granskningen visar att rektorn kartlägger och analyserar behov av kompetensutveckling för lärare och övriga personalgrupper. I intervjuer med elevhälsa och lärare uppges att rektorn tar reda på kompetensutvecklingsbehov på skolan genom medarbetarsamtal, elevhälsomöten och via arbetslagsledare som ingår i ledningsgruppen. Rektorn beskriver såväl i dokumentation som intervju att det är vad personalen behöver för att tillgodose elevernas behov som styr beslut om kompetensutveckling. Exempel ges bland annat på en utbildning för all personal i bemötande, utifrån ett konstaterat behov på skolan.

Granskningen visar vidare att rektorn främjar och deltar i lärares lärande och utveckling. Intervjuade lärare berättar exempelvis att rektorn genomför lektionsobservationer med efterföljande återkoppling till undervisande lärare. Vad gäller samarbete och lärande mellan lärare uppges dock i intervjuer med såväl elevhälsan som lärare att samverkan behöver utökas mellan skolans tre arbetslag för att skapa samsyn. Rektorn bekräftar detta och menar att det är skolans största utmaning. Det framgår av intervjuer med lärare och rektorn att det finns ett påbörjat arbete för att på olika sätt skapa bättre struktur och samverkan mellan arbetslagen på skolan. Vad gäller samverkan mellan elevhälsan och lärare så finns en samstämmighet i intervjugrupperna om att den är välfungerande. Exempelvis arbetar specialpedagoger och speciallärare nära personalen ute i verksamheten och stöttar bland annat genom handledning.

Granskningen visar också att rektorn i hög grad är aktiv i att utveckla utbildningen. Både av dokumentation och intervju med rektorn framgår att det sker en systematisk uppföljning och analys av skolans resultat genom bland annat nulägesbedömningar fyra gånger per år och mitterminskonferenser i vilka lärare och elevhälsa deltar. Nulägesbedömningen är enligt rektorns beskrivning en bedömning av nuläget utifrån kunskapskraven och den undervisning som eleverna haft fram till nulägesbedömningen. Resultatet analyseras enligt intervjuade lärare och rektorn både på individ- och gruppnivå samt uppdelat på

flickor och pojkar. Vidare framgår av intervju med rektorn och inlämnad dokumentation att rektorn resursfördelar utifrån en kartläggning av verksamhetens behov samt omfördelar när det behövs.

Vad gäller skolans arbete med jämställdhet så visar granskningen att rektorn delvis tar ansvar för att det bedrivs ett jämställdhetsarbete på skolan. Det framgår att man inom ramen för uppföljningen av kunskapsresultat tittar på flickors och pojkars kunskapsresultat. Granskningen visar också att det på initiativ från lärare genomförts en kompetensutvecklingsinsats med fokus på jämställdhet kopplat till undervisningen.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området rektors ledarskap bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver arbeta strategiskt med jämställdhet genom att bland annat sprida goda exempel mellan lärare och skapa ett gemensamt förhållningssätt på skolan.

Granskningen visar att rektorn delvis tar ansvar för att det bedrivs ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Intervjuade lärare och rektorn säger att man inom ramen för uppföljningen av kunskapsresultat tar upp flickors och pojkars kunskapsresultat och diskuterar hur de ser ut per ämne. Av lärarintervjuer framgår att några lärare, på initiativ från en lärare, läste litteratur om jämställdhet förra terminen med efterföljande diskussioner kopplat till hur de gör i verksamheten. Exempel ges på diskussioner kring hur talutrymmet fördelas i klassrummet, hur man adresserar flickor respektive pojkar och hur man kan motverka traditionella könsmönster genom placeringar i klassrummet eller avseende hur man benämner lärmiljöerna. Det framgår emellertid också av lärarintervjuer att de efterföljande diskussionerna inte lett till några gemensamma åtgärder eller något beslut om gemensamt förhållningssätt på skolan utifrån de iakttagelser som gjordes. Rektorn uppger att lärarna har kommit olika långt i jämställdhetsarbetet och att det ännu inte finns någon övergripande strategi för detta arbete på skolan.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn inleder ett arbete för att se till att skolan har ett strategiskt jämställdhetsarbete som bland annat innebär att skolan har ett gemensamt förhållningssätt för att tillförsäkra flickor och pojkar tillgång till en god utbildning med samma chanser att lära. I detta arbete bör det ingå att rektorn skapar en gemensam medvetenhet hos personalen kring hur de ska arbeta så att utbildningen är jämställd. Det bör också ingå att all personal på skolan arbetar aktivt med att främja jämställdhet, det vill säga främja flickors och pojkars lika rätt och möjligheter, och förebygga traditionella könsmönster såsom könstypiska val, normer och förgivettaganden. Det ingår också att kontinuerligt följa upp och utvärdera utbildningens organisation, innehåll och arbetsformer så att könsmönster kan uppmärksammas och åtgärder sättas in vid behov. I arbetet bör elevhälsans kompetenser tas tillvara.

Enligt läroplanen (Lgr 11 Avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.8 Rektorns ansvar) ska skolan aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Det framgår vidare att det sätt på vilket flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan och de krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmönster. Den ska ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla förmåga och intressen oberoende av könstillhörighet. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Bedömningsområdet trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer att utbildningen i hög grad utformas så att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Flertalet intervjuade upplever att det oftast är studiero på lektionerna men det framgår också av exempel som ges av elever att det inte alltid är studiero. Vid samtliga lektioner där Skolinspektionen närvarar är arbetsklimatet lugnt, men efter vissa lektioner säger elever som intervjuas efteråt att det var lugnare än vanligt. Vad gäller arbetet för att tillförsäkra eleverna studiero så uppger representanter för elevhälsan att det finns ett gemensamt förhållningssätt som ger tydlighet för eleverna. Intervjuade lärare säger att reglerna är gemensamma,

men att det också pågår ett arbete för att få till samsyn kring studiero, exempelvis genom ett gemensamt språk. Det ges exempel på att läraren använder sig av gult och rött ljus för att signalera till eleverna när de kan prata inom ramen för arbetsuppgiften och när det behöver vara tyst. Det ges också exempel på att läraren använder en studierotrappa för att i slutet av lektionen utvärdera studieron med eleverna.

Granskningen visar vidare att det bedrivs ett främjande och aktivt arbete för att förebygga kränkande behandling av elever, bland annat görs en kartläggning av tryggheten via regelbundna enkäter med elever, trygghetsvandringar och rastaktiviteter under ledning av rastvärdar. Det framgår emellertid också av intervjuer med lärare och rektorn att det finns en osäkerhet hos personalen om vad en kränkning är och när man ska anmäla till rektorn.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området trygghet och studiero bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande del:

- Att tydliggöra vad som kan utgöra en kränkning och därigenom skapa kunskap och samsyn kring när personal ska anmäla till rektorn.

Skolinspektionens granskning visar att det bedrivs ett främjande och aktivt arbete på skolan för att förebygga kränkande behandling av elever. Av intervjuer framgår att det bland annat görs en kartläggning av tryggheten via regelbundna enkäter med elever, trygghetsvandringar och rastaktiviteter under ledning av rastvärdar. Flertalet intervjuade elever samt lärare, elevhälsan och rektorn uppger att skolan är trygg för eleverna. Vad gäller anmälan av händelser som kan utgöra kränkande behandling så uppger representanter för elevhälsan visserligen att det finns fungerande rutiner för hur personalen ska agera vid kränkande behandling, men flera intervjuade lärare uppger att det inte finns någon samsyn kring vad som är en kränkning och att de, trots diskussioner på skolan, upplever det svårt att definiera vad en kränkning är. Rektorn menar att lärarna både är duktiga på att fånga upp det som händer och att förekomma kränkningar, men bekräftar att det finns en osäkerhet hos personalen om vad som är kränkande behandling och när de ska anmäla.

Skolinspektionen rekommenderar att personalen ges kompetensutveckling inom området så att all personal har kunskap om vilka händelser som kan utgöra kränkande behandling i skollagens mening och vilka åtgärder som ska vidtas när en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Enligt Skolverkets riktlinjer och Skolinspektionens praxis gäller skyldigheten att anmäla inte bara om personalen får kännedom om att ett barn eller en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, utan också om personalen själv uppmärksammar eller på annat sätt får kännedom om en händelse som kan utgöra kränkande behandling. Det är därför viktigt att all personal på skolan har kunskap om vad som kan utgöra kränkande behandling. Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser som kan utgöra kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **1 juni 2018** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se
Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 403–2017:6390) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kärllind
Enhetschef

Maria Nyman
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se/inspektion2018

Bilaga: Underlag för bedömning i Inspektion 2018

I Skolinspektionens beslut för regelbunden kvalitetsgranskning får varje skolenhet en sammanfattande bedömning. Den sammanfattande bedömningen består av en sammanvägning av de tre bedömningsområdena och ges enligt följande tre nivåer: *God kvalitet*, *Förbättringsområden finns* och *Ett förbättringsarbete är nödvändigt*.

I granskningen ingår tre bedömningsområden. Inom respektive område granskas följande delar:

Undervisning: Undervisningen är målfokuserad, strukturerad och innehåller ett aktivt lärarstöd för eleverna. Undervisningen är utmanande för alla elever. Att det i undervisningen ges återkoppling mellan elever och lärare angående undervisningens kvalitet och elevers lärande/kunskapsutveckling.

Rektors ledarskap: Rektorn fokuserar på skolans lärandeuppdrag samt stödjer och utvecklar personalen. Rektorn utvecklar utbildningen. Rektorn fördelar resurser inom skolenheten efter elevernas behov och förutsättningar. Rektorn verkar för elevers lika rätt till en god utbildning i trygg miljö, oavsett könstillhörighet.

Studiero och trygghet: Personalen inom skolan bedriver ett strategiskt arbete för att främja och upprätthålla trygghet och studiero för elever. Personalen bedriver ett främjande och aktivt arbete för att förebygga kränkande behandling av elever.

I granskningen värderas kvalitén inom varje bedömningsområde med hjälp av ett bedömningsschema som innehåller tre nivåer: i låg grad, i viss grad och i hög grad, se figur 1.

Figur 1: Bedömningsschema – skolenhetens bedömningsområden fördelat på tre nivåer

Undervisning			
Rektorns ledarskap			
Studiero och trygghet			
	i låg grad	i viss grad	i hög grad

Bilaga: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Baraskolan är en grundskola belägen i samhället Bara i Svedala kommun med elever i förskoleklass och årskurserna 1-3. Vid tiden för granskningen går det 287 elever på skolan. Baraskolan leds av en rektor och personalen är indelad i tre arbetslag F-3.

Kunskapsresultat årskurs 1

Av skolans redovisning för läsåret 2016/17 framgår att samtliga flickor och 90 procent av pojkarna nådde de nationella målen i läsförståelse vid läsårets slut.

Kunskapsresultat årskurs 3

Av skolans redovisning för läsåret 2016/17 framgår att samtliga flickor och 92 procent av pojkarna bedömdes nå kunskapskraven i ämnet svenska. I svenska som andraspråk nådde 100 procent av flickorna och 50 procent av pojkarna kunskapskraven. I matematik samt naturorienterande och samhällsorienterande ämnen nådde samtliga pojkar och flickor kunskapskraven i respektive ämne.